

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrieri nerofrancațe nu se
 primesc.
 Manuscrisurile nu se restituie.
INSERATE
 se primesc la Administrațiunea în
 Brașov și la următoarele
BIBLIOTECA ANUNTURI:
 În Viena: la M. Dukas Nachf.,
 Nux. Augenthal & Emerie Les-
 ner., Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppelk.
 În Budapesta: la A. V. Gold-
 berger, Ekstein Bornat, Julius
 Leopold (VIE Brassóbet-közt).
PREȚUL ANUNȚURILOR: e-se-
 ca pentru o săptămână 10
 bani pentru o publicare. Pu-
 blicități mai scumpe după tarife
 și învoială. — **RECLAME** pe
 pagină 3-a e-serii 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în d. - car. și.
Abonamente pentru Austria-Ungaria
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Nr. 1 de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr. 1 de Duminică 8 fr. pe an.
 Se primumără la toate ofi-
 ciele postale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30, etajul
 I.: Pe un an 30 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. — Un esem-
 plar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 67.

Brașov, Miercuri 24 Martie (6 Aprilie).

1904.

Cadoul de Paști.

II.

Se poate ca anul său altul din-
 tre cetitorii noștri, cînd încheierea
 articolului din numărul premergător
 al fôiei noastre, să fie de părere, că
 am zugrăvit poate ceva prea întune-
 cat intenționile, ce le are actualul
 ministru unguresc al instrucțiunei
 publice față cu școlile noastre și ale
 celorlalte naționalități maghiare.
 De aceea aflăm de bine a arăta aici
 isvorul foarte sigur și competent, care
 a servit ca basă a espunerilor
 noastre.

În numărul său de Paști „Pester
 Lloyd“ cel vecinic guvernamen-
 tal, cunoscut mai ales ca organul
 cel mai devotat al politicei țării,
 ca să facă o încurcure cetitorilor să
 vine și, după ce chităză progresul
 ce pretinde a se fi făcut „în direc-
 ționea liberală“ prin faptul consoli-
 dării guvernului condus de Tizza-fiu,
 dă de știre, că, odată încheiată sta-
 rea de *ex-lex*, va urma un nou perio-
 de de nouă „reformă“, cu carei guver-
 nanții au de cuget a ne mai feriți.
 Grație viuei activități ce se dezvoltă
 în diferitele ministere, aceste vor
 scote la lumină cât mai curînd pro-
 iectele de reforme ce le-au pregătit.

În deosebiri, constată „Pester
 Lloyd“, a lucrat și se lucrează cu
 vapor în ministerul de culte și ins-
 trucțiune publică la un șir de noue
 proiecte de legi, care vor avé să
 facă să salte de plăcere inimile șo-
 viniste maghiare și neo-maghiare, ca
 mică dată până acuma. Fondul acti-
 vității desfășurate în resortul învățămîntului public al formeză marel
 proiect asupra reformei legilor re-
 lative la instrucțiunea populară. „Pester
 Lloyd“ ne dă în privința acésta
 o nouă și mai exactă orientare. Până
 acuma ni-s'a spus numai în general,
 că intențiunea ar fi de a face să se
 învețe mai mult unguresce în școlile

noștre ca pîn' acuma și ca con-
 trolul statului asupra lor să fie în-
 spriit. Destăinuirile fôiei oficiose însă
 ne arată clar și lămurit, că e vorba
 de mai mult, că intențiunea guver-
 nului este mult mai primejdiosă
 pentru învățămîntul nostru, ba că e
 hotărît chiar de a răsturna printr'o
 noue lege cu totul bazele de până
 acuma ale învățămîntului popular
 din acest-stat.

Etă ce ne spune „P. Ll.“ din
 cuvînt în-cuvînt:

„Proiectul privitor la reforma
 legilor instrucțiunei populare e aprôpe
 gata. Reforma are de scop a face
 mai intensivă inspecțiunea școlilor
 populare, și încă fără de a se în-
 mulți personalul, deorece vor fi che-
 mați a conlucra alți omeni de spe-
 cialitate“.

„Dispozițiunile legale privitoare
 la obligativitatea școlară să se ese-
 cuteze în viitor mai cu efect prin
 aceea, că eventualele întrelăsări vor
 fi calificate de contravențiuni (trans-
 gresțiuni)“.

„Deosebită greutate se pune pe
 învățarea mai cu succes a limbii
 maghiare. Pentru acest scop se asi-
 gură guvernului o mai mare influință
 asupra școlilor confesionale și comunale
 pentru anumite casuri, mai ales în
 ce privește procedura disciplinară,
 și fără considerare la aceea, deocă aceste
 școli primesc ajutor de stat, ori nu“.

„Ast-fel guvernul se aibă dreptul
 de a amova (delătura) dela școlă
 pe acei învățători, cari nu știu un-
 guresce și de a numi în locul lor în-
 vătători de stat, cari să funcționeze
 până cînd susțitorii școlii vor numi
 în locul acestora învățători apti“.

„De altă parte proiectul cu-
 prinde și dispozițiuni, după cari sta-
 tul are să întregescă salariile învățămîntului
 confesional ast-fel, ca aceștia să aibă
 salarii aprôpe egale cu învățătorii de stat“.

„În preparandii (pedagogii) se

dă asemenea mai mare atențiune
 studiului limbii maghiare și cu pri-
 vire la calificatiunea învățătorilor să
 mădresce influința statului“.

Esperiențele de până acuma ne
 arată în de-ajuns, ne arată în mod
 înspăimîntător ce însemnă pentru
 autonomia școlară și pentru paci-
 mica noastră dezvoltare culturală a-
 cęsta „mărire a influinței“ guver-
 nului asupra școlilor noastre. E o
 lovitură de mörte, pe care guvernul
 Tizza se pregătesce a li-o da.

Brașov, 23 Martie v.

**Rutenisarea școlilor române din
 Bucovina.** În trei numere consecutive
 „Deșteptarea“ din Cernăuți se ocupă din
 nou cu persecuțiunile și nedreptățile, că-
 rora este espus poporul român din Bu-
 covina pe terenul școlar. Înregistrăm de
 astă-dată o statistică elocuentă, care scote
 la ivelă o pagină tristă din trecutul școl-
 lilor populare odinioară românești ale Bu-
 covinei. Revista pedagogică germană „Bu-
 kowinaer Schule“ aduce în fasciculul său
 mai recent aceste date statistice din anul 1862
 din care reiese, că în comunele de peste
 Prut, și anume în Toporăuți, Verenceanca,
 Șipeniți, Lujan și altele, era introdusă în
 școlile populare și limba românească. As-
 tădi limba românească a amuțit în școlile
 aceste, terenul e perdut pentru Români
 și în locul falmicelor familii de odinioară
 din aceste comune cunoscute sub numele
 de Mac, Cojocariu, Morariu, vedem astădi
 pe urmașii lor trecuți sub numele de
 Makof, Kuszyriuk și Melnik în tabăra
 rusescă. Același fenomen trist se petrece
 și în frunțașă comună Cuciurul-mare, a
 cărei școlă ar trebui să aibă, în virtutea
 uricului ei de fondare, limba de propu-
 nare românească. Astădi nu există în
 acęstă comună nici un învățător cali-
 ficat pentru limba românească, corpul
 didactic e compus în majoritate din Ru-
 teni și ca mîne va fi trecută și acęstă
 comună între cele multe fughițite de mo-
 lochul rutean. Din tôte aceste reiese, că

rutenisarea școlilor în Bucovina se face
 cu sistem, ér consiliul școlar al țării și
 guvernul, în loc să pună capăt acestei
 desnaționalisări forțate, dă ascultare ma-
 tadorilor ucrainisoi, a cărora singură ten-
 dință este de a înființa, unde numai
 pot, cuiburii de agitațiune pentru planurile
 lor meschine.

**O grandioasă manifestațiune na-
 ționalistă.** Vineri a avut loc în Pa-
 ris o mare întrunire naționalistă, care
 pôte fi considerată drept preludiu al pe-
 riódei electorale comunale din capitala
 Franței. Întrunirea s'a ținut în localul cir-
 cului de iernă și au participat vr'o 8000
 de cetățeni. Au ținut discursuri: Jules
 Lemaitre, președintele societății „Patrie
 française“, apoi consilierii municipali:
 Duussel, Galli, deputatul Syveton și Gaston
 Méry. S'a votat cu mare entusiasim urmă-
 tórea ordine de di:

„Opt mii de alegători parisieni în-
 truniți în ziua de 1 Aprilie în circuit de
 iernă sub președința lui Jules Lemaitre,

aprobă majoritatea naționalistă a
 consiliului municipal și se angajează a e-
 realege și a înmulți. — Spre acest scop
 invită pe toți bunii cetățeni la concordie
 și unire și se despart strigînd: „Trăiescă
 Parisul! Trăiescă republica!“

Ca și în Viena, așa și în Paris,
 se vede, că tot de la consiliul comunal
 va porni înfrîngerea politice antinațio-
 nale, care a inaugurat prigonirea națio-
 nalismului și stăpînirea unui guvern cos-
 mopolit, spriginit de radicali-socialiști și
 Evrei.

Tariful vamal român.

(Discuțiunea asupra noului proiect de tarif în
 Camera română.)

D-l M. G. Orleanu: Politica protecțio-
 nistă, așa de criticată, este urmată în
 principalele țări din Europa. O țără nu
 pôte să trăiescă dintr'un singur fel de
 producțiune. Țăranii sunt ocupați cu agri-
 cultura, dér orașenii cu ce se trăiescă? Deocă
 lucrătorii din orașe se duc la țără, găsesc
 ce e drept, de lucru patru luni pe an.
 Dér restul timpului ce să facă?

FOLETONUL „GAZ. TRANS.“

Valea vieții și valea morții.

Legendă indiană, de Enric Sienkiewicz.

Erau două văi imense una lângă alta,
 și despărțite numai print'r'un riu limpede.
 La un punct óre-care țermurii rîului
 se lărgiau, ér rîul forma un vad.
 Prin valurile albastre puteai să pri-
 vesci pe fundul aurit, din care răsăriau
 cotóre de lotos, cari își desfășurau florile
 trandafirii și albe d'asupra apei; fluturii
 în colorile curcubeului sburau împrejurul
 florilor și printre palmierii de pe țerm, ér
 mai departe în aerul încăldît de sóre răs-
 punea cîripitul de paseri, ca sunetul clopo-
 telor de argint.
 Aici era trecerea dintr'o vale în cea-
 laltă.
 Cea dintăi se numea valea vieții,
 și două valea morții.

Și pe una și pe alta le-a creat Brahma,
 cel atotputernic, punînd mai mare
 peste valea vieții pe Vișnu cel bun, ér
 peste valea morții pe Șiva cel înțelept.

Și le dîse:

„Faceți și dregeți aici, după cum
 credeți voi de euviință“.

Și așa răsări viața în valea de sub
 stăpînirea lui Vișnu. Sórele începî să răs-
 sară și să apună, se făcea ziua și se făcea
 noapte, valurile mării înoiau și scădeau.
 Pe ceri se iviau nouri vestitori de fur-
 tună, pămîntul se îmbracă în podóbe și
 pretutidenea furnicau ómeni și animale și
 paseri.

Pentru-ca tôte vietățile să se pótă
 perpetua și înmulți, bunul Țeu a creat
 iubirea și i-a poruncit, ca ea să fie în ace-
 lași timp fericire.

Apoi îl chemă Brahma înaintea feței
 sale și îi dîse:

„Nu vei fi în stare a produce ceva
 mai desăvîrșit pe pămînt. Deore-ce însă
 eu am creat mai nainte ceriul, tu poți să
 te odihnesci, ér ființele, pe cari tu le-ai
 numit ómeni, să vadă singuri, cum își vor
 tórce mai departe firul vieții“.

Vișnu ascultă porunca lui Brahma și
 din acel moment ómenii începură înșiși
 a-și purta de grije. Din cugetele lor bune
 se zemisli bucuria, din cugetele lor rele

resări mahnirea; ei observară deci cu mi-
 rare, că viața nu este o sərbătóre necon-
 tentită de bucurie, ci, după cum a spus
 Brahma, firul ei se tórce așa dîcînd de
 două parce, dintre cari una are zîmbet pe
 buze, ér cealaltă lacrimi în ochi.

Ei s'au dus deci în fața tronului lui
 Vișnu și se jeluiră:

„O, Dómnel! Vieța cu grijă este
 grea!“

El rîspunse:

„Iubirea se fie mîngăitórea vóstră!“

Auđind acęsta, ómenii se duseră li-
 niștiți, căci iubirea alungă în adevér ori
 ce grije, ér mahnirea, în comparație cu
 fericirea, ce resulta din iubire, se pă-
 rea atît de neînsemnată, încât nici nu o
 băgau în seamă.

Dér iubirea este tot-odată și mama
 cea mare a vieții, și cu tôte că valea în
 care stăpînea Vișnu era destul de vastă,
 totuși veni timpul, cînd fragile din pădure,
 miera de prin deschidăturile stîncilor și
 fructele de pe pomi, nu erau suficiente
 pentru mulțimea ómenilor.

Cei mai cuminte dintre ómeni înce-
 pură atunci a stîrpi pădurile spre a do-

bândi pămînt de arat, ca să semine se-
 mințe și să secere recolta.

Așa veni munca în lume și munca
 alcătui nu numai temeliea vieții, ci aprôpe
 vieța însași. Dér munca produse ostenelă
 și din ostenelă se născu istovirea. Și din
 nou se presentară ómenii în fața tronului
 lui Vișnu:

„O, Dómnel!“ strigau ei și întindeau
 brațele spre dînsul. „Ostenelă ne-a slă-
 bit trupurile și istovirea s'a încuibat în
 ósele noastre. Am vré să ne odihnim, dér
 vieța ne forțeză din nou la muncă!“

Vișnu rîspunse:

„Marele Brahma nu mi-a permis să
 desvolt vieța mai departe; sunt liber însă
 a crea ceva, care să intrerupă vieța și să
 aducă recreație după muncă“. Și creă
 somnul.

Ómenii primiră cu bucurie acest nou
 dar și recunoscură, că acesta este unul
 din darurile cele mai mari, ce le-au primit
 vr'odată din mîna Țeului. În somn
 se calmau grijile, și desilusiile și puterile
 celor obosiți se reînnoiau. Somnul ștergea
 lacrémile și făcea pe ómeni să-și uite nă-
 cazurile. Și ómenii dîceau: „Fii preamărit

S'a spus, că ne lipsesc brațele. Nici această nu e esact. Excedentul nascerilor în anul trecut a fost de 80.000 suflete.

D-l Filipescu s'a întrebat, că ce vom face atunci când curentul protecționist va înceta de a mai sufla în Europa. Până atunci însă vom avea timpul să ne întărim astfel economic, încât să putem adopta chiar și liberal schimb, fără nici o tēmă.

S'a mai vorbit de sacrificiile, pe care le necesită o politică protecționistă. Dér ore oăile noastre ferate nu ne impun sacrificii, căci nu ne remunerază nici capitalul, care a fost întrebuintat în construcția lor? Sunt sacrificii necesare, pe care un stat trebuie să și-le impună.

Avem toate elementele necesare pentru crearea industriei. Elveția, care n'are nici unul din elementele noastre, și-a întemeiat o industrie puternică. De ce se nu imităm exemplul ei?

D-l C. Mille se declară în potriva protecționismului, care va avea de efect să sēră-escă pe țeran și să scumpescă traiul. Vor fi mari capitaluri în țēră, dér ea nu se va îmbogăți prin această, căci vor fi concentrate în mâna câtorva capitaliști.

Cine dîce industrie mare, înțelege expansiune economică. Populațiunea noastră de la țēră nu consumă produsele industriei, deorece e sēracă. Cine o se nile cumpere atunci? Nu putem exporta, nu putem cuceri colonii.

Pe lângă această nu avem o influență politică destul de puternică pentru a impune mărfurile noastre, dér chiar cu același preț séu cu prețuri mai scădute, în concurență cu alte state, de pildă cu Germania. Cum vom pute ore concura pe Germania în Bulgaria de exemplu?

Protecționismul mai are și alte desavantajii. Scade venitul vămilor și impune Statului sarcina primelor, ce se dau diferitelor industrii și îl face să cumpere silit diferite produse, cum este cu hârtia, care ne costă peste 2 milioane din cauza protecțiunei ce i-se acordă. Tot astfel și cu sticlăria.

Eu nu cred, că industria păstrează în țēră valoarea vênđărei produsului solului, căci e întemeiată cu capitaluri străine, ale căror dividende se încassază peste frontieră, ér mare parte din lucrători sunt străini și plăcă tot peste graniță cu economiile lor.

În țēră noastră nu pot exista decât industriile agricole, cele care n'au nevoie de a exporta pentru a trăi: a lănei, a pielei, a conservelor, a untului etc. și mai ales industria casnică. Dér tocmai aceste industrii nu sunt încurajate prin noul tarif.

Țēră noastră nu se pôte compara cu marile țeri industriale, cu cari a comparat-o d-l Orleanu, căci altele sunt condițiunile fizice, economice și politice la noi și în alte părți.

D-l B. M. Missir ia în apărare proiectul de tarif al ministrului de finanțe, dîcînd că prin el se face un pas înainte. În tarif nu s'au acordat decât opt scutiri în total și e just ca statul să percăpă o taxă fiscală asupra produselor străine, cari sunt de prima necesitate. Taxele sunt de la 2 cent. până la 1800 lei. În comisiune s'a lucrat fôrte mult pentru a se studia cu temei punctele tarifului pe baza datelor materialului adunat.

Nu e vorba aici de un tarif de rês-

boiù, ci totul în acest tarif e cumpetat și rațional. Negreșit că nu vom se concurăm industria Engliterii, dér și acum 20 de ani s'a dîs, că n'avam brațe și capitaluri și de atunci ce imense progrese am făcut pe terenul industrial.

Agrarienii noștri nu cer ca agrarienii străini să se pună taxe pe cereale, ci cer liberal schimb și sunt adversarii industriei. Să nu le fie tēmă, că produsele lor nu se vor vinde. Taxele noastre sunt făcute pentru a le asigura debușul și ca să fie tractați pe același picior de egalitate cu concurenții lor din America și Rusia. Tariful nostru este o armă, prin care vom obține pentru cerealele noastre un tratament normal.

După tarif fabricanții vor fi siliți să consume lână românească, de asemenea dîge, buți, butuđie ș. a. Când materia e aprîpe brută, taxele sunt mai mici, căci nu ne temem de concurență și se măresc pe măsură, în care produsul e mai industrializat, ca să pôtă lucra în țēră. Olăria și rotăria sunt protejate cu 50%. Rôgă Camera să voteze tariful.

Literatură și sciință.

Sistema ortografică a limbei române.

De
Nic. Densușianu.

(Urmare.)

A doua cestiune, ce ne preocupă aici și care formeză adevăratul fundament al unității de limbă, este, că în stabilirea ortografiei române nu putem ignora rolul gramaticii și al istoriei limbei.

Ortografia formeză o parte integrantă a gramaticii.

Gramatica este aceea, care fixează numărul sunetelor articulate, origine, cât și derivate. Ea ne arată relațiunea între aceste sunete, cauzele trecerii lor din origine în derivate, și ea stabilesc în consecință numărul literelor din alfabetul latin, ce au să reprezinte sunetele articulate ale limbei române origine și derivate.

Gramatica determină mai departe formele și pronunțarea adevărată a cuvintelor. Ea susține firul istoric al limbei între trecut și prezent, ea constată și stabilesc în definitiv legile, ce constituesc și guvernază limba.

Gramaticii aparține așa dar limba scrisă și limba vorbită, ortografia și ortologia.

De aici rezultă așa dar, că gramatica regulază, dezvoltă și sistemisează principiul ortografic, ast-fel că ortografia unei limbe nu pôte să fie de cât întemeiată pe regulile gramaticii, séu exprimându-ne cu alte cuvinte: anomaliile și dificultățile în ortografie nu vor pute să înceteze de cât cu gramatica.

Acest principiu, că gramatica este, care fixează preceptele limbei și regulile ortografice, se recunosuse și din partea Comisiunii ortografice la 1881.

„Ortografia“, dîce dînsa, „o stabilesc gramatica și lexiconul. Ceea ce facem noi, este subordonat celor lucrări și ca atare în definitiv o lucrare provizoriă.“¹⁾

Comisiunea ortografică constatase așa dar, că pentru a pute scrie bine regulat, fiind-că atâta însemneză cuvîntul ortografie, este de lipsă să avem o gramatică a limbei, o gramatică întemeiată pe cercetări, pe studii și norme științifice, conformă cu geniul și cu natura limbei.

Însă această gramatică rațională a limbei române ne lipsesc astă-dî, și noi înțelegem aici, nu o gramatică pentru clasele elementare, ci o gramatică, care să constate, să precizeze și stabilescă legile limbei, formele, ce au fost și sunt în us, și care, după cum dîce Quintilian, să ne arate modul de a vorbi și de a scrie corect.²⁾

Principiile generale, pe basa cărora a fost elaborată gramatica limbei române dela 1869, premiată de Societatea academică română, au fost delăturate prin regulile ortografice votate la 1880—1895.

Prin aceste reguli, în locul principiului istoric, séu etimologic al filiațiunii limbei, al filiațiunii cuvintelor și formelor, s'a adoptat fonetismul ca un principiu cardinal, ér etimologia numai ca un principiu secundar.

ÉR astă-dî vedem, că tendințe noue se manifestă, de a estinde și mai departe aplicațiunea principiului fonetic.

Însă din punct de vedere al sciinței, și noi înțelegem aici al gramaticii, fonetismul nu are și nu va avea nici o-dată o sistemă metodică. El este variat și variabil în diferite regiuni, în diferite clase ale societății, în diferite orașe și sate și la diferiți indiviđi. El se schimbă din generațiune în generațiune, cu deosebire în centrele mari administrative și comerciale, unde dominază, nu limba națională a poporului, ci limba politică, limba artificială, și o limbă amestecată comercială.

Ast-fel, că pe o basă fonetică fără respectul legilor etimologiei nu vom avea nici o-dată o gramatică a limbei naționale.

Principiul „scrie precum vorbești“ — și acesta este fonetismul, — nu are un scop și o țintă definită. Direcțiunea sa este tot-de-una nesigură. El nu face deosebire între usul bun și usul rău al vorbirii. El nu are în vedere unitatea și unificarea limbei, ci duce necondiționat la diferențierea ei. Dar ce este mai periculos, că acest pretins fonetism ne impune să scriem și să vorbim nu limba cărților noastre bisericesci, nu limba poporului, ci o idiomă coruptă și variabilă a unor centre politice și comerciale, limba

¹⁾ Analele Academiei române. Seria II. Secț. I. Tom. III, pag. 119.

²⁾ Quintilian Orat. Instit. lib. I, c. 4.

unor autorii anonimi, mare parte străini, ce scriu în presa de tôte dîlele.

Acest principiu de a scrie fie-care cum i place, ne va duce, cu o deplină siguranță, la o perturbațiune în mersul și dezvoltarea normală a limbei; el ne va face mai mult rău de cât bine. Fiind-că, ce bine pôte să fie acela, de a scôte la lumină pe fie-care și cuvinte și forme domestice necunoscute celor-alaiți Români, locuțiunii străine, pronunțări aspre, expresiuni și termini, cari mai ales în centrele mari politice și comerciale se nasc și se sting cu fie-care generațiune.

A primii fonetismul ca basă a scrierii și a vorbirii corecte, însemneză a delătura o limbă românească comună, a cărei cronologie, formațiune și unitate se perde în nîptea timpurilor, o limbă, ce are autoritatea cărților noastre religioase și a scriitorilor noștri mai buni; însemneză a ne arunca în vârtejul unei idiome nestabile, a unei confusiuni de cuvinte, de forme și pronunțări noue, tot-de-una supuse la alterațiunii succesive.

Să nu perdem din vedere, că încă astă-dî noi ne aflăm la începutul unui period de diferențiere a limbei, a unei diferențieri între limba vorbită de popor și limba vorbită în orașele poliglote, ce a devenit astă-dî limbă scrisă dominantă.

Pe dî ce merge, vedem că fondul vechi al limbei naționale scade în us, și noi în mod inconștient fabricăm și vorbim poporului o limbă nouă.

O mulțime întru adevăr enormă de elemente străine, de forme corupte, de barbarisme în cuvinte, și barbarisme în frase, au intrat în timpurile din urmă în limba noastră, pe cari cu toții ne grăbim să le îmbrățișăm, le introducem în scrierile noastre, le încorporăm în dicționarele noastre și cercăm să le încetățenim în limba vorbită și în limba scrisă séu literară, în cât astă dî ne aflăm în fața, nu a unui torent, ci a unui adevărat diluviu de cuvinte și de forme străine, cari vor duce vechia limbă românească la un cataclism.

Se pôte, că astă-dî aceste nuanțe se vor păré unora mici, neînsemnate, însă cu timpul diferențele vor crește și se vor înmulți și noi vom ajunge la o limbă mixtă, séu mai bine dîs chaotică, ca material, ca forme, ca frase și ca mod de pronunțare. (Va urma.)

Sinod protopopesc.

— 2 Aprilie 1904.

Sinodul protopopesc al tractului gr. cat. Sibiuu s'a ținut la 1 Aprilie n. 1904 în Sibiu.

Ședința se începe la orele 8¹/₂ sub presiul d-lui protopop N. Togan prin invocarea Spir. Sânt. Preoți prezenți 22 înși din 34.

căci ești mai bun, de cât viața, când suntem trezi.“ — Numai un cusur avea somnul, că nu dura vecinic și ómenii trezindu-se, începeau din nou munca și osteneala. Se duseră, deci, pentru a treia óra la Vișnu :

„O, Dómne! Ne-ai hărăzit un dar neprețuit, dér imperfect. Poruncesco, ca somnul să fie vecinic.“

Vișnu se încuntă și respunse: „Asta nu pot să vi-o fac. Mergeți însă la vadul riului și trecînd dîncolo, veți găsi, ce căutați!“

Ómenii porniră în cete spre vad. Dîncolo se întindea împărăția morții, unde stăpânea Șiva. Acolo sórele nici nu apunea, nici nu asfințea. Nu era nici dî, nici nîpțe. Spațiul era plin de o lumină albă, monotonă. Acolo nici un obiect nu avea umbră, căci lumina aceea pîtrunde universul și era simburile tuturor lucrurilor. Cu tôte acestea, țēră nu era pustie. În vâi și pe coline erau grupuri încântătoare de arbori, iedera și plante acățătoare, și stîncile erau acoperite de struguri. Dér

atât stîncile, cât și trunchiurile arborilor și tot, tot era străveđiu, par' că ar fi fost create din rađe de lumină condensate. Frunđele iederei purtau reflexul trîndafiriu al aurorei și totul era așa de minunat, încunjurat de o liniște, necunoscută în valea vieții, fără prihană, scaldat într'un vis luminos, într'un somn plăcut, din care nu mai este trezire. În aer nici un zefir, florile și frunđele steteau în nemișcare. Ómenii, cari veniră sgomotoși până la vad, se opriră vedînd lumina de crini, și își șoptiau: „Ce liniște!... O, acolo este pace și somnul de veci!“ Cei ce erau mai obosiți strigau: „Să trecem dîncolo, să gustăm somnul de veci!“ Și intrară în apă. Valurile se despicară dinaintea lor, ușurându-le trecerea. Cei ce rămaseră în urmă, fură de-odată cuprinși de un dor puternic după patria cea veche și strigară, să se întorcă îndărăt. Nici unul însă nu și-a întors capul, ci fermecați de frumșetea țerii, mergeau înainte. Mulțimea, rêmasă pe țerm, observă, că corpurile lor în măsură ce se îndepărtau, deveniau transparente, ușore, scaldate par' că în lumină și contopin-

du-se așa dîcînd cu lumina din valea morții.

Sosind dîncolo, s'au aședat spre odihnă între flori și arbori, ori la póele stîncilor. Ochii lor erau închiși, pe fața lor se reflecta însă mulțumirea și fericirea cea mai mare, cum nu li-a fost dat nici prin iubire în valea vieții. Vedînd cei de dîncolo această, dîseră: Este mai frumos și mai bine în țēră lui Șiva, și începură a trece cete-cete, până ce valea vieții se golise aprîpe de tot.

Vișnu, care veghia asupra vieții, se îngrozii de sfatul, ce singur îl dăduse ómenilor în mânia sa, și nesciind ce să facă, se duse la Brahma, Deul superior:

„Creatorule!“ dîse el. „Salveză viața! Ai făcut valea morții așa de frumósă și luminósă, și toți fug din împărăția mea!“

„Nu țî-a mai rêmas nimeni?“ întrebă Brahma.

„Numai un tîner și o fată, o Dómne, cari se iubesc atât de mult, încât au preferat a renunța la fericirea eternă, de cât să închidă ochii și să nu se vadă unul pe altul.“

„Ce vréi așa dér?“

„Fă, ca împărăția morții să nu fie așa frumósă, căci și acești doi mă vor părăsi, îndată ce va trece primăvara iubirii lor.“

Brahma se gândi puțin, apoi dîse:

„Nu! Frumșetea și fericirea împărăției morții nu le voi împuțina, voi face însă altă ceva spre a salva viața. De acum înainte toți ómenii vor trebui să trecă dîncolo, dér nu vor mai trece cu plăcere și de bună voie!“ Așa vorbi Brahma și din întunic țesu o perdea nepătrunsă, apoi creă două ființe înspăimîntătoare, dintre cari pe una o numi frica, pe cealaltă durerea, și le porunci să atârne perdéua la vad.

De atunci se porni éráși o nouă vietă în împărăția lui Vișnu, căci deși valea morții a rêmas tot așa de încântătoare, pacinică și fericită, cum era mai înainte, ómenii totuși se temeau a trece dîncolo.

După constatarea absențelor de 12 inși, preoții Valeriu Florian de la Racovița și Ioan Bunea din Tilișca disertază, aleși fiind în sinodul de primăvară 1903 pe acesta. În deosebi disertația părint. Florian a fost vrednică de a fi ascultată. D-sa a făcut o mică revistă asupra religiei creștine de la începutul ei până astăzi! Tema a fost lucrată cu mult zel și cunoștință.

După citirea disertațiilor au urmat propunerile independente.

Preotul V. Florian a prezentat trei propuneri, care la finea ședinței pertractându-se s'au primit cu unanimitate, și anume:

1. Propunere: Având în vedere că în biserica română înainte de s. unire ierarhia bisericească consta din Vlădicoși, protopopi și popi, după cum și manifestul s. uniri din 1698 dovedește;

Având în vedere, că astăzi în arhidieceasa noastră de Alba-Iulia și Făgăraș după șematismul din 1900 se află: 13 protopopi, 15 vice-protopopi, 378 parochii și 239 administratori parochiali, adică o inovație prea mare și prea desă, ce se abate de la vechile așezăminte, căci chiar nici Decretele Conciliului Provincial I. ex 1882 aprobate de S. scaun apostolic al Romei nu cunosc vice-protopopi, er încăt pentru imensul număr de 239 administratori parochiali față de 378 parochii, așiderea o inovație prea mare, căci omeni cu familii fiind cei 239 administratori parochiali sunt expuși în tot momentul a fi transferați de la parochiile, care le administreză și nu e nici de cum normată promovarea acestor administratori la trépta de paroch;

de aceea Ve. Sinod să primescă această propunere de a sa, și anume:

Inalt P. S. Sa Domnul Archiepiscop și Metropolit să concedă în Sinodul Arhidieceșan, ce se va întruni în 10 Maiu 1904 a se delibera în aceste grave cestiuni, și anume:

toți vice-protopopi și administratorii parochiali din arhidieceșă, după un serviciu de 5 ani neîntrerupți, să fie promoovați eo. ipso: viceprotopopii întru protopopi actuali, er administratorii parochiali întru parochii, și această normă să fie luată de cinosură și pentru viitor.

A 2-a propunere: Având în vedere, că mai multe fundațiuni ale Arhidieceșei de Alba-Iulia și Făgăraș sunt administrate de stat și că aceste fundațiuni ar aduce venit cu mult mai mare, decât s'ar admistra prin cassa centrală arhidieceșană; de aceea Sinodul cere, ca Inalt P. S. Sa d-l Archiepiscop și Metropolit să concedă în Sinodul Arhidieceșan de la 10 Maiu 1904 a-se delibera în această gravă cestiune și adică a-se hotărî acolo luarea acelor fundațiuni de la stat și a-le administra în regie proprie prin cassa centrală arhidieceșană!

A 3-a propunere: Toți preoții neimpărtașiți din ajutorul de stat pro 1903, să se împărtașescă cu câte 100 cor. din fundațiunea Bobiană, menită anume pentru preoții miseri!

II. Sinodul referitor la taxele revisorului arhidieceșan, a stabilit taxele de până aci usitate a se plăti după averea bisericeii.

III. Din raportul anual pro 1903 protopopesc se remarcă că parochul Reșinarilor Ion Pop după un serviciu de 47 ani a fost trecut, la cererea proprie, între preoții deficienți!

Numărul sufletelor din protopopiat în a. 1903 au fost 18.735. 67 copii neliigitimi; 96 căsătorii bisericești, mai puține cu 15 ca în a. 1902; 4 căsătorii numai civile; 6 casuri de trecere de la biserica noastră la gr. or.; 5 casuri de trecere de la biserica gr. or. la biserica noastră; 2841 elevi obligați la școlă, din cari au frecventat școala 2141, deci 700 de inși n'au frecventat de loc școlă.

În Ibișdorful român s'a edificat o nouă biserică din material solid, sub conducerea și stăruința preotului Oros. În Cisnădia s'a cumpărat o casă de la un Sas, care adaptându-se și provădându-se și cu turn, are să fie încurând sfântă întru biserică, pentru imensul număr de credincioși gr. cat., cari petrec ca servitori în Cisnădie, precum și pentru credincioșii băstinași de acolo. În Șeica-mare s'a edificat o nouă casă parochială.

S'a constatat regretabila desfacere a neuniților de cătră uniți de la susținerea comună a școlii române din Șeica-mare.

Sfârșindu-se în pace și bună înțelegere întreg programul Sinodului, s'a purces la alegerea delegatului protopopesc tractual, ca să ia parte dimpreună cu protopopul în numele tractului la Sinodul Arhidieceșan de la 10 Maiu în Blăși. — Ales a fost preotul de la Racovița Valeriu Florian.

Alegându-se după aceea 3 confesari dintre preoții cei mai bătrâni, — s'au măr-turisit în s. biserică pe rând toți preoții. Rap.

Răsboiul.

De pe câmpul de răsboi nici o scire mai nouă.

Din Seul se telegrafază, că agenții ruși au reușit să provoce o mare defecțiune în rândurile armatei coreane. 5000 de soldați coreani s'au constituit în corp independent, hotărîți să lupte în contra Japoniesilor. Corpul corean are cadre formate din ofițeri ruși, trimiși din cartierul general din Mukden. Faptul acesta a produs o adevărată consternare la Tokio.

— Generalissimul trupelor japoneze din Corea proiectează să proclame starea de asediu în toate localitățile de-alungul malului stâng al fluviului Yalu. Coreanii, cari ar manifesta intențiunea de a-se înrola ca voluntari sub drapelul rusesc, vor fi impușcați.

— „Daily News“ din Londra e informat de corespondentul său din Tokio, că amiralitatea japoneză lucră la construirea unei escadre uriașe, cu care să dea lovitura decisivă la Port-Arthur. Flota amiralului Togo va primi ca întărire toate rezervele de cari dispune marina de răsboi japoneză. Această escadră va numera la un loc 100 vase.

— O luptă hotărîtoare nu se va da încurând pe uscat. În cercurile oficiale din Petersburg se declară, că până la vară Rusia va mai trimite pe câmpul de răsboi o nouă armată de 500.000 omeni. Până nu vor sosi trupele concentrate acum în urmă, generalul Kuropatkin nu va întreprinde nimic decisiv.

— Colonelul rus Weretsagin publică în diarul „Wiedomosti“ un articol, în care dăce, că Rusia nu trebuie să disprețuiescă forțele dușmanului ei actual. Japonia e mai puternică de cum se crede. Iluziuni nu trebuie să ne facem. Iluziuni ni-am făcut și în răsboiul cu Turcia. Credeam, că Turcia nu pôte să pună în campanie mai mult de 200.000 omeni, și am început răsboiul numai cu 4 corpuri de armată. A trebuit apoi să urcăm forțele noastre la 600.000 omeni. Răsboiul a durat mult și ne-a costat 2 miliarde de ruble. Acel răsboi era înse mai lesnicios, decât acesta. Japonia e un adversar puternic, curagios și hotărît să-și pună în joc existența, numai ca să iese victorios. Japonia pôte să scotă la luptă 600—700.000 de soldați.

SCIRILE DILEI.

— 23 Martie v.

Suveranii români, în urma unor nouă dispozițiuni, nu vor mai pleca la Abbazia. Majestățile Lor vor petrece sərbătorile în țără, și e foarte posibil ca Regele să întreprindă, în curând, o călătorie în Dobrogea. La vară Regele se va duce la Ragatz, pentru a-și face cura sa obicinuită.

Comitetul fondurilor culturale grănițeresci din fostul district al Năsăudului și-a ținut în 28 Martie adunarea generală. **Fondul școlar**, după cifrele publicate în „Voința“, a avut venite: 269.789 cor. 79 bani, și tot atâtea spese. Pentru întreținerea gimnasiului din Năsăud s'a cheltuit suma de 43.582 cor. 80 bani, er pentru școlile primare fundamentale: 41.722 cor. 69 bani. — Fondul de burse a avut un venit de 84.940 cor. 66 bani și tot atâtea spese. Ca burse și ajutóre s'au împărțit: 18.805 cor. 92 bani.

„Apelul al doilea cătră clerul gr. cat. român din diecesa Orășii mari“.

Așa se întitulează o fôie volantă trimisă la redacția diarului nostru și subscrisă de d-l Georgiu Papp, preot gr. cat. român și profesor la gimnasiul din Arad. Din titlul apelului reiese, că autorul a mai lansat un apel, pe care însă nu l'am vădut. Acesta, ce ni-s'a trimis acuma, este apelul unui bărbat, care luptă cu vizirul deschis pentru înlăturarea relelor provocate de „colerii și nepotism“ în diecesa Orășii-mari. Apelul, de și scris în termiți energici, este inspirat de spiritul păcii și de speranța, că noul Arhieru, își va da concursul pentru opera de regenerare a guvernării diecesane. — Vom reveni.

Bôla împératului Germaniei. Diarul „Le Matin“ din Paris este informat, că din Berlin s'a răspândit vestea în înaltele cercuri engleze, că împératul Wilhelm a cădut er greu bolnav, din cauză, că bôla de gât de care a suferit, s'a întors din nou.

Arestarea unui profesor bulgar. Agenția telegrafică bulgară este informată, că autoritățile turcesci au arestat pe profesorul de limba turcă de la un gimnasiu bulgar, anume Doreff, sub pretext de a fi instigat pe locuitorii unor comune bulgare de a trece sub autoritatea spirituală a Exarchatului bulgar, și de a le fi scris ohiar și petiția. Agenția adauge apoi, că și alți notabili, printre cari se ceterarul mitropolitului, au fost de asemenea arestați pentru același motiv. Aceste arestări au de scop de a compromite pe mitropolitul bulgar, după afirmațiunile Agenției.

Cununie. D-l Corneliu Isac (Câmpina, România) și d-șora Elena Ganea (Făgăraș) își vor serba cununia religioasă la 12 Aprilie st. n. în biserica gr. cat. din Făgăraș.

Concert în Ghioroc. Inteligența română din Ghioroc și împrejurime invită la concertul împreunat cu dans, ce-l va aranja Marți în 12 Aprilie n. în sala hotelului din Ghioroc cu concursul corului și orchestrei studenților universitari români din Budapesta. Beneficiul net este destinat școlii gr. or. române din Ghioroc. Începutul la 8¹/₂ ore. Intrarea de persoană: 2 cor., de familie 5 cor.

Mari inundații în America de Nord. Se semnalază mari inundațiuni în statul Ohio. Calea ferată este parțial inundată, minele de cărbuni vătămăte, podurile luate de apă. O parte a orașului Marion e distrusă. Pagubele se evaluează la două milioane dolari.

Corul și tinerimea română din Lăscud va da a doua di de Pasci o petrecere populară împreunată cu producțiune declamatorică teatrală. Beneficiul net va forma basa unui fond menit pentru înființarea unei biblioteci populare. Invitări speciale nu se fac.

Teatru german. Eri s'a jucat pentru prima-ôră în Brașov „Lutti“, o farsă franceșă de Pierre Veber, tradusă în nemțesce de Max Schoenau. Autorul desfășură în 4 acte fără cruțare moravurile ușore, de care e cuprinsă astăzi lumea parisiană, ne presentă bărbați însurați, cari sub pretext de afaceri plécă din provincie la Paris, ca scăpând de soțiile lor, să-și petrecă mai multe săptămâni fără genă în cluburi ușurate cu femei și în chefurî nebune; femeii măritate, cari sub masca moralității duc la spatele bărbaților lor o viață aventuriôsă. De aici o mulțime de situațiuni din cele mai caraghioșe și hazlii. Femeile își surprind bărbații în situațiuni critice, aceștia soțiile lor. Urméză scene de gelosie, amenințări, femeile își părăsesc bărbații, sunt hotărîte să divorțeze — în fine se împacă, că așa-i lumea.

Piesa a fost bine jucată, în deosebi actul al 2-lea. S'au distins d-nii Olmar (Dupont), Redl (Francolin), Seger (Castillon) și damele Bellau (Lutti) și Richter (Renee). Teatrul a fost plin și actorii au fost viu aplaudați.

Astăzi (Marți) se jôcă a doua-ôră „Zapfenstreich“, dramă în 4 acte de F. A. Beyerlein.

Invitare.

La adunarea despărțământului „Ar-dusat-Someș“ al Reuniunii învățătorilor gr. cat. români din A. diaconatul „Săt-mariului“ (diecesa Orășii mari), ce se va ține la 12 Aprilie st. n. a. c. în Culciu.

Program. 1) La 8 ore a. m. participare în corpore la sf. liturgie împreunată cu „parastas“ pentru membrii repausați ai reuniunii, oficiate priu M. O. D. Ioan Ternovan paroc local. 2) La 10 ore prelegere practică cu copiii școlari despre „scriptologie“ ținută prin învățătorul local Georgiu Pelle. 3) Premiarea a 10 școlari cu cărțile de rugăciuni. 4) La ôrele 11 deschiderea adunării. 5) Citirea și autenticarea protocolului adunării anterioare. 6) Alegerea comisiunei verificătore. 7) Critica verbală a propunerii practice. 8) Constatarea absențelor. 9) Censurarea scuselor pentru absentările de la adunarea din Tamaia. 10) Raportul presiului. 11) Raportul cassarului. 12) Raportul bibliotecarului. 13) Incassarea taxelor pentru cassa centrală și pentru fondul de premiare. 14) Citirea disertațiilor despre electricitate. Cea mai bună lucrare se va premia cu 10 corône 15) „Toader bețivul“, poesiă de I. P. Reteganul, declamată prin d-l Pavel Lupan. 16) Alegerea disertațiilor pentru adunarea generală viitoare. 17) Fixarea locului adunării proxime. 18) Eventuale propuneri. 19) Închiderea adunării.

Săsarî, la 7 Martie 1904.

Alexiu Pop, Andrei Soran, paroch-președinte, notar.

„Clubul român“ din Viena.

Acest club, care își are localul în cartierul VIII. Florianigasse, 12 a lansat nu de mult nisce liste de colectă, rugând pe Românii cu dare de mână a sprijini clubul, care are scopul de a protegia pe Românii din Viena duși acolo, spre a-se perfecționa în comerț, industrie etc.

În urma acestui apel s'au aflat omeni generoși, cari au contribuit cu diferite sume pentru promovarea scopului urmărit de „Clubul Român“.

Despre contribuiri intrate până acuma ni-se trimite din partea „Clubului“ următoreea

Dare de sémă.

Din listele esmise ni-au inours următorele:

Pe lista 243 de la d-l Tache Ionescu București, 100 cor.

Pe lista 12 de la d-l Grigorie Halip prof. Cernăuți 20 cor.

Pe lista 107 de la d-l Const. Cosovici prof. gimn. Suceava, colectat 17 cor.

Pe lista nr. 108 de la d-nul Dr. A. Dașchevici 5 cor.

Pe lista nr. 109 de la d-nul Dr. G. Mihuța 5 cor.

Pe lista nr. 84 de la d-nul Grigorie Prailovici Viena 5 cor. la un loc 152 cor.

D-l Dr. Drăgescu din Craiova a binevoit a dona societății un exemplar din nuvelele sale întitulate „Desmoștenit“.

Comitetul societății „Clubul Român“ exprimă și pe această cale tuturor donatorilor cele mai sincere mulțumite.

Viena, 26 Martie 1904.

Pentru comitet:

A. Roșca, G. Vitencu, secretar, vice-pres.

ULTIME SCIRI.

Constantinopol, 4 Aprilie. O iradea foarte importantă pentru Românii din Turcia a fost publicată în zilele din urmă. În virtutea ei, ori-ce comunitate creștină, care numără în sinul ei cel puțin 15 familii, va fi recunoscută oficial de autorități, va ave dreptul să fie represintată prin un membru ales de dinsa în Consiliul administrativ (Idare Megiliz), er preotul ei va fi membru în acest consiliu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena.

Din 31 Martie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.10
Renta de corone ung. 4%	97.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	89.45
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.10
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	209.—
Cosuri pentru reg. Tisei și Seghedin	165.—
Renta de hârtie austr.	99.60
Renta de argint austr.	99.50
Renta de aur austr.	119.35
Rente de corone austr. 4%	99.50
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	91.25
Losuri din 1860.	151.85
Acții de-ale Băncii austro-ungară	16.08
Acții de-ale Băncii ung. de credit	759.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit	650.25
Napoleondori	19.07 1/2
Mărci imperiale germane.	117.25
London vista	239.77 1/2
Paris vista.	95.50
Note italiene	95.15

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,

se pot procura următoarele cărți:

(La cărți aici înscrise este a se mai adăuga lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Scieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară de la Ferestrău și la Seminarul Nifon Metropolitan din București. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I. **Agrologia**, senu Agricultură generală. 34 côle de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II. **Fitotehnia**, senu cultura specială a plantelor, 38 côle de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Hercu în sesiunea 1889. Costă 8 corone.

Vol. III. **Zootehnia**, senu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăptăria și lăptăria, 49 côle de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV. **Economia Rurală**, senu organizațiunea și administrarea moșiilor mari și mici. Costă 8 corone.

Cartea d-lui prof. Maior se deosebesce esențial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba și literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză toate cestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agricultura română din toate țările locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale științei și tehnicii agricole moderne. Ea ia seiris concurența cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte germană, franceză etc.

Economia pentru școlile populare compusă de Teodor Roșu, învățător la școala principală română din Lăpușul-Unguresc. Edit. a doua. Prețul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influința împrejurărilor asupra acțiunilor și deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck, de Panait Iosin. Prețul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sărac în țără săracă“. Eminescu. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„**Cartea Plugarilor**“ senu povestiri economice despre grădinarit, economia câmpului, crescerea vitelor“ etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto).

Insoțirile de credit împreunate cu insoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptărie etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de insoțiri, de F. W. Raiffeissen. Edițiunea a V-a Trad. de Dr. A. Brode. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conține 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 bani.)

Grădina de legume, de Ioan F. Negruțiu, profesor în Blăși. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruțiu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Îmbunătățirea stării sâtenului, de Gr. G. Peucescu. Prețul 50 bani (pl. porto 5 b.)

„**Cultura și îngrijirea grâului**“, de I. F. Negruțiu. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„**Economia**“, pentru școlile populare, de Teodor Roșu. Prețul 60 bani (plus porto 5 b.)

Cursul pieței Brașov.

Din 31 Martie. n. 1904

Bancnote rom. Cump.	18.94	Vând.	19.—
Argint român.	18.80	„	18.90
Napoleond'ori.	19.04	„	19.10
Galbeni	11.20	„	11.30
Ruble Ruseset	2 53	„	2.54
Mărci germane	117.10	„	117.25
Lire turceset	21.50	„	21.60
Sreis. fonc. Albina 5%	101.—	„	102.—

Cărți de rugăciuni și predici.

Cuvântări bisericesci scrise de Ioan Papiu Tom. III. Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericesci de Ioan Papiu: tomul III cuprinde cuvântări bisericesci acomodate pentru ori-ce timp; și pentru toate săbătorile de peste an. Pe lângă predici, se mai adă în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor săbătorii. Fie-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto).

Predici pentru Duminicile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de V. Christ. Conține predici dela Duminica XI după Rosalii până la Duminica Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Cuvântări bisericesci pre săbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preț. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

„**Cartea Durerii**“ de Emil Bougaud, tradusă din originalul francez de Iacob Nicoliescu, editura lui Dr. E. Dianu. Timișoara 1895. O cărticică de mângăere sufletescă, care costă legată 3 corone (plus 10 bani porto).

„**Cuvântări bisericesci** de Massillon“ traduse din originalul francez de Ioan Geș protopop gr.-cat. român al dieceei de Oradea-mare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea-mare cartea cu titlul de mai sus care cuprinde 17 predici de ale vestitului orator eclesiastic francez. Prediciile sunt împărțite de traducător după anul bisericesc răsarit, și fie-care este pusă la acea Duminică senu săbătoare, cu a cărei evanghelie se potrivește predica. Un volum elegant de preste 400 pagini în 8° cu portretul lui Massillon. — Traducerea se distinge printr-un limbaj ușor. — Prețul 5 corone (6 Lei 50) plus 30 bani porto.

Cuvântări funebre și iertăciuni din autori renumiți, prelucrate de Titu Budu. Tom. II. Preț. 2 cor. (plus 20 b. porto.)

PUBLICAȚIUNE

Referitoare la stabilirea dării pentru afacerile de întreprinderi obligate la darea de socoteli publice, a dării reg de cl. III. după rențe, mai departe a dării de venit cl. III, pentru solvenții de dare noi pe anul 1903

Prin această se aduce la cunoștința publică, că în sensul §-ului 18 al art. de lege XLIV ex. 1883, consemnările pentru speciile de dare mai sus menționate se pot lua în vedere la subsemnatul oficiu, timp de 8 zile, adică din 2—10 Aprilie inclusive a. c. dela 8—12 ore a. m. și că oricine pôte face eventuale observări, atât contra titlurilor de dare, privitoare la sine, cât și față de ale altora.

Aceste observări se pot înainta în scris în timpul de 8 zile arătat mai sus la direcțiunea financiară reg. ung., ără după expirarea acestui termen la comisiunea pentru măsurarea dării, care va funcționa în edificiul numit casa sfatului.

Dilele de pertractare ce se vor ține din partea comisiunei pentru măsurarea dării, precum și ordinea în care urmază stabilirea fiecărei poziții de dare, în fiecare zi se pot afla la subsemnatul oficiu.

Brassó, 1-a Aprilie 1904.

2=2 Oficiul de dare ordășenes.

Se caută o cassă Wertheimiană folosită — de mărime mijlocie.

Cei ce doresc a vinde o astfel de cassă, binevoescă a se adresa la Administrațiunea „Gazetei Trans.“

Lista de vinuri din Pivnița Eszterházy

Vin din 1903 (heuriger) ltr. 36 cr.

Almáshegyi	per	40
Bakator (1901)	„	50
„ (1900)	„	60
„Auslese“	„	70
Sauvignon	„	fl. 1.—
Ausbruch	„	1.20

Vinuri negre:

Schiller	per liter.	40 cr.
Vin negru	„	50
Tugela drops (Ménés)	„	70

La cumpărare de 10 litri din soțul acesta, dus acasă 4 cr. mai ieftin, asemenea la export la sate cel puțin 50 litri cu 1 cr. mai ieftin la litru.

WILHELM KOPONY.

FERESTRI și UȘI VECHI dela o casă ce s'a reparat, sunt de vânzare cu prețuri ieftine.

Detailuri la Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

CUI ÎI PLACE

o față delicată și curată, fără pistruiri o piele môle și un teint trandafiriu? Acela se se spele în fie-care zi cu renumitul săpun medicinal

Bergmann's „Lilienmilchseife“

(Marca: 2 minerl.)

dela Bergmann & Co. in Dresden și Tetschen a/E.

Se capătă bucată cu 80 bani, la Teutsch & Tartler droguerie și la farmacia V. Roth la „Ursu“ în Brașov.

(1:9) 4-50

Cetiti, și vă convingeți!

Liferes 4 perechi ghetete numai cu 5 corone.

1 păr. ghetete de dame cu șinor, galb.

1 „ „ „ bărbați;

1 „ pantofi de casă fin din stofă galb.

1 „ „ „ modernă cu talpă.

Lucru bun și practic.

Trimitere cu rambursă.

M. FREIWALD, Krakau I.

La comanda a se nota mărimea după cm.

Celor ce SUFER DE NERVİ

li se recomandă metoda de vindecare care constă numai din spălături externe și este de 20 ani adoptat de profesori, medici practici, parte mare din public, cu efect frapant, ne vătămător și ieftin.

Cereți broșura a 26-a ediție de, **Romann Weissmann:**

Ueber Nervenkrankheiten u. Schlagfluss, care se trimite gratis prin farmacistul

Dr. V. Emil Rothscheck in Debreczin.

Fabrica c. r. priv. de **Mașini și Motore**, BRAUNER & KLASEK Succ.

IGN. EMIL LEWA — Viena. Representanța generală și deposit

B. Dénes, Budapesta, VI, Váci körút 61. sz.

MOTORE de Vapor, Gaz, Benzin, Petrolin, 2—100 HP. Locomobile-Petrolin 2—25 H². Instalație de gaz sugative. (putere de cal (HP.) costă 2—3 bani pe oră. — Construcțiunea cea mai modernă. — Forță motrice, cea mai bună și ieftină. — Cel mai ieftin izvor de aprovizionare.

Se acceptază reprezentanți solidi în provinciile. **Pețuri curente gratis și franco.**

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov. Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1903.

Plecarea trenurilor din Brașov.		Sosirea trenurilor în Brașov:	
Dela Brașov la Budapesta:		Dela Budapesta la Brașov:	
I. Trenul mixt la ora 5:20 min. dim.	II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2:45 m. p. m.	I. Tren acc. p. ad la órele 5:07 m. dim.	II. Trenul de persóne la óra 7:50 dim.
III. Trenul de pers. la óra 8:13 min. séra.	IV. Tr. accel. p. A ad la órele 10:26 m. séra.	III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2:9 m. p. m.	IV. Trenul mixt la óra 9:27 min. séra.
Dela Brașov la București:		Dela București la Brașov:	
I. Trenul de persóne la óra 3:55 m. dim.	II. Trenul mixt la órele 11:40 m. a. m.	I. Trenul accel. la óra 2:18 min. p. m.	II. Trenul mixt. la óra 9:18 min. séra.
III. Trenul accel. la óra 2:19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).	IV. Tren mixt la órele 6:50 séra.*	III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.	IV. Tren. de pers. la óra 7:41 min. dim. (care circulă numai dela Predeal).
(* Circulă numai până în Predeal)			
Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:		Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov:	
I. Trenul de pers. la óra 5:25 min. dim.*	II. Trenul mixt la óra 8:45 min. a. m.*	I. Trenul de persóne la óre 8:25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Sereda)	II. Trenul de pers. la óra 1:59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
(* au legătură până la Ciuc-Gyimes).		III. Trenul mixt, la óra 6:10 m. séra.*	IV. Tren de pers. la órele 10.01 m. séra.*
III. Trenul de per. la óra 2:50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).		(* au legătură dela Tușnad.)	
Dela Brașov la Zărnesci (gara Bartolomeiu)		Dela Zărnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)	
I. Trenul mixt la óra 9:2 min. a. m.	II. Trenul mixt la óra 5:25 min. p. m.	I. Trenul mixt la óra 7:02 min. dim.	II. Trenul mixt la óra 1:07 min. p. m.

A V I S.

Prenumerățiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și re-inoi ori și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenți se binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca expedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou se binevoiască a scrie adresa lămurit și să arete și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“